

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Åsa Linge
Utredare

YTTRANDE

2012-03-19

1 (5)

Diarienummer

2011/SN 0211 014

Socialnämnden

Svar på motion "Kostpolicy i Tyresö"

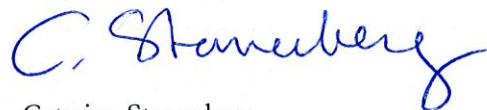
Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen rekommenderas att ta initiativ till en översyn av kostverksamhetens organisering.
- Motionen anses besvarad.

Socialförvaltningen

Ingrid Boheman Risto
Socialchef

Catarina Stavenberg
Stabschef

Sammanfattning

Miljöpartiet de gröna i Tyresö har lämnat motionen "Kostpolicy i Tyresö" (KF 2011-11-17, § 99). I motionen föreslås kommunfullmäktige uppdra åt kommunstyrelsen att arbeta fram ett förslag till kostpolicy, att kostpolicyn ska skickas på remiss till berörda nämnder, intressenter såsom föräldraföreningar och elevråd samt att bereda ärendet så att kommunfullmäktige kan fatta beslut

om kostpolicy senast vid utgången år 2012. Socialnämnden har fått motionen på remiss, för besvarande som ett led i kommunstyrelsens beredning. Socialförvaltningen lämnar förslag till socialnämndens yttrande.

I Tyresö kommun är ansvaret för mat- och måltidsverksamheter spridd mellan olika nämnder och det saknas en kommunövergripande och samordnande funktion. En kostpolicy bedöms vara ett lämpligt styrdokument för planering och styrning av måltidsverksamheten och kan också tydliggöra kommunens inriktning i frågan. För att underlätta samverkan samt kvalitetsutveckling och -säkring av mat- och måltidsverksamheten finns det dock framför allt behov av en översyn av verksamhetens organisering. Detta i syfte att klargöra vad som är lämpligt att samordna över förvaltningsgränser respektive vad som bör hanteras på förvaltnings- och enhetsnivå. I och med att frågan berör flera nämnder är det framför allt kommunstyrelsen som kan ta ett sådant initiativ. Motionen får anses vara besvarad i avvaktan av detta.

Beskrivning av ärendet

Miljöpartiet de gröna i Tyresö har lämnat motionen "Kostpolicy i Tyresö" (KF 2011-11-17, § 99). I motionen föreslås kommunfullmäktige uppdra åt kommunstyrelsen:

- att arbeta fram ett förslag till kostpolicy, i nära samarbete med medarbetare,
- att kostpolicy skickas på remiss till berörda nämnder, intressenter såsom föräldraföreningar och elevråd,
- att kommunfullmäktige fattar beslut om kostpolicy senast vid utgången år 2012.

Motionärerna avser att kostpolicy ska vara ett styrande dokument för måltidsverksamheten gällande planering och kvalitetssäkring kring maten.

Socialnämnden har fått motionen på remiss, för besvarande som ett led i kommunstyrelsens beredning. Socialförvaltningen lämnar förslag till socialnämndens yttrande.

Nuläge och behov

Den nämnd som är ansvarig för mat- och måltidsverksamheter är i juridisk mening livsmedelsföretagare¹ och har också ansvar för verkställandet av beslut inom området. Ansvaret kan ibland falla på flera nämnder vilket ställer stora krav på att samverkan mellan nämnderna fungerar väl. Verksamheter inom socialnämndens ansvarsområde måste säkerställa att samverkan gällande mat och måltider fungerar mellan brukare, anhöriga, måltidsleverantörer, kökspersonal, omsorgspersonal, hälso- och sjukvård m.fl.

I Tyresö kommun är ansvaret för mat- och måltidsverksamheter spridd mellan olika nämnder och det saknas en kommunövergripande och samordnande funktion. I detta sammanhang bör också nämnas att en större upphandling av måltidsverksamheten inom äldreomsorgen nyligen har genomförts och att all måltidsservice vid Björkbackens äldrecentrum samt produktion av matlådor till hemtjänst och dagvård sedan januari 2012 bedrivs i privat regi. Av driftsavtalet framgår att kommunen kräver kontinuerlig uppföljning under avtalstiden. Vidare finns det ett kommunövergripande mål om att andelen ekologiska livsmedel ska uppgå till minst 25 % 2012, men i övrigt är det upp till varje nämnd att hantera kostfrågor. Vad gäller skolan finns det ett beslut om att centralköket ska läggas ner och att maten ska lagas i respektive kök.

Förvaltningens bedömning

Äldre personer, och i vissa fall även personer med funktionsnedsättning, har ofta en ökad risk för att drabbas av sjukdomar och undernäring. Inom socialnämndens verksamhetsområde är det därför av särskilt stor vikt att de måltider som serveras håller en god och ändamålsenlig kvalitet och att de även är anpassade efter brukarens individuella behov och önskemål.

En kostpolicy bedöms vara ett lämpligt styrdokument för planering och styrning av måltidsverksamheten och kan också tydliggöra kommunens inriktning i frågan. För att underlätta samverkan samt kvalitetsutveckling och -säkring av mat- och måltidsverksamheten finns det dock framför allt behov av en översyn av verksamhetens organisering. Detta i syfte att klargöra vad som är

¹ Livsmedelsföretagare ansvarar för att verksamheten följer livsmedelslagstiftningen och når målen om säker mat och redig hantering. (Livsmedelsverket)

lämpligt att samordna över förvaltningsgränser respektive vad som bör hanteras på förvaltnings- och enhetsnivå.

I och med att frågan berör flera nämndområden är det framför allt kommunstyrelsen som kan ta ett sådant initiativ. Motionen får anses vara besvarad i avvaktan av detta.

Angående innehåll/utformning av en eventuell kostpolicy

Livsmedelsverket rekommenderar att en kommunal kostpolicy omfattar att:

- stor hänsyn tas till individens egna behov, vanor och önskemål när det gäller mat och måltider inom äldreomsorgen,
- kommunen har kompetens för matsedelsplanering och näringsvärdesberäkning,
- maten inom äldreomsorgen näringsvärdesberäknas och uppfyller näringsrekommendationerna för respektive kost,
- serveringsplatserna inom äldreomsorgen är anpassade för att ge en behaglig och lugn måltidsmiljö,
- maten varmhålls så kort tid som möjligt för att bevara matens näringsvärde och smak,
- det finns en tydlig ansvarsfördelning för olika funktioner och yrkeskategorier gällande mat och måltider,
- personal som arbetar med mat och måltider har rätt kompetens för uppgiften,
- kvaliteten på maten och måltiderna följs upp regelbundet.²

Det är också av vikt att en eventuell kostpolicy fastställer att individuella behov ska tillgodoses, exempelvis att specialkost/alternativ kost ska tillhandahållas utifrån den enskildes medicinska, etiska, kulturella eller religiösa behov. Socialförvaltningen vill också betona vikten av att riskgruppers särskilda behov beaktas, exempelvis bör äldre erbjudas minst sex måltider per dag, uppdelat på

² Livsmedelsverket, 2011: "Bra mat i äldreomsorgen – Kommunen: beslutsfattare, upphandlare".

tre huvudmål och tre mellanmål, och nattfastan för äldre ska inte överstiga 11 timmar³.

Motionärerna uppger att Södertälje kommuns kostpolicy kan vara inspirationskälla i arbetet med framtagande av en kostpolicy. Utifrån definitionen av policy i Tyresö kommuns styrprocess rekommenderas dock en eventuell kostpolicy utarbetas så att den blir mer kortfattad än exemplet från Södertälje och att endast *vad* som ska uppnås anges. *Hur* arbetet ska genomföras fastställs vid behov genom kompletterande riktlinjer och rutiner.

³ Livsmedelsverket, 2011: ”Bra mat i äldreomsorgen – Kommunen: verksamhetsansvariga, biståndshandläggare.”